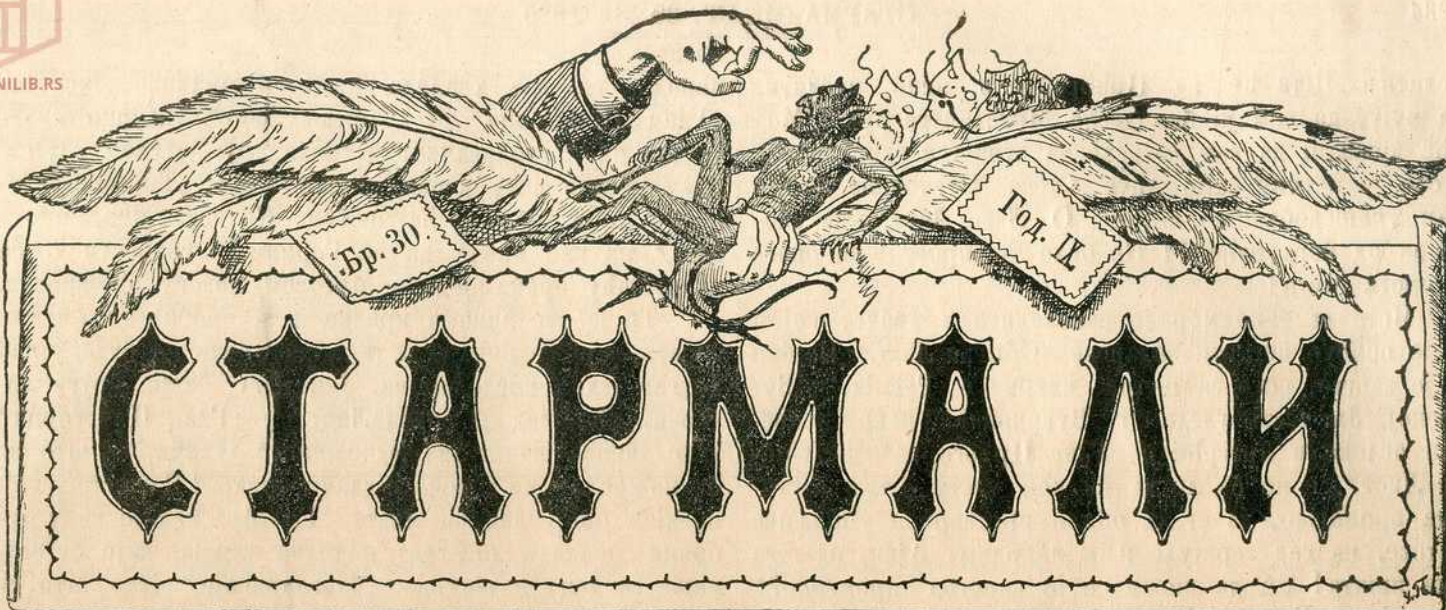

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 31. новембра 1886.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације пише се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Tessék!

Прву реч је им'о
Р. т. комесар —
Тисиних врлина
Пружио нам дар.

Сабор му је мирно
Саслушао глас,
Мислећ: и ви ћете
Саслушати нас.

Тада Герман гурну
Наручени трн, —
Пола беше доста, да се
Види ко је црн.

И синод је отворио
Своје свето жвало,
Срам и брука — али
И то с' прочитало.

Свак је мого зборит'
Све догод не суста,
Једино сабору
Запушише уста.

Јер је сабор сретно
Два цензора стек'о,
Пре вег што је српски
„Помоз Боже!“ реко.

Зачепљеним устма
Већати се не да.
Сад од муве — tessék,
Цравити медведа!

Сетите се само
Да кад медвед пође
Онда врло лако
И комшији дође.

Неколико речи.

После сабора.

Радити се није могло — и посланици су се
развишли. Али једнодушност њина пашће као
мелем на многе ране народне.

Здрава је душа хтела да буде како је нај-
боље. Здравом је срце погледало у очи свима сме-
тњама. Здрава је рука потписала изјаву. Здраве
су ноге вратиле се својим кућама.

Па сад ко први забоду трн у здраву ногу,
нека га буде стид и срам. Сви ваља да ско-
чимо на њ.

Опашимо се оном једнодушношћу, која је
осветлила образ овом сабору. Уживајмо у њој,
јер ретко је кад таку имадосмо. Покушајмо ста-
ти раме уз раме, сви у којима срце за народ
бије. Заборавимо што се заборавити може, — и
хватајмо се за оно, за што се хватати морамо.

Само тако нећемо клонути. Само тако се мо-
же истрајати до бољих дана.

Стармали.

Шетња по свету.

XXXII.

Г. Ђ. Вукчевић и сам не може доста да се на-
чуди, што га је „Глас Црногорца“ назвао десном Ми-
летићевом руком, а највише се чуди Лази Костићу,
што је тако забораван, те је заборавио на многе ства-
ри, откад је отишао из Новог Сада на Цетиње, да
уређује црногорски лист. Г. Вукчевић морао је по-

мислити: „Шта ће сад Црногорци о мени мислити, кад чују, да сам ја био десна Милетићева рука? Могаће држати, да сам ја некаква страшна јуначина, а ја сам у истини само друг Стеве Павловића, само члан „нашедобашке“ четице. О, Лазо Лазо, шта учини, да од бога нађеш?! Не било ти просто ни овога ни онога света!

Исто га тако морала изненадити и хвала, којом га је обасуо честити задарски „Српски Лист.“ Па бар да је зашто, него за његове чланке о Русији и Бугарској. Ја чисто гледам г. Вукичевића, како непрестан огледа и преврће и „Глас Црногорца“ и „Српски Лист“, е не би ли ма на ком месту у тим листовима пронашао, да су се обноћ претворили у шаљиве листове, па сад терају с њим лакрдију. Ајак, од тога нема ништа! „А да нисам се ја какогод променио?“ морао је г. Вукичевић у себи помислити. „Да се нисам претворио у каквог „бунтовника“, те сам писао страшне русофилске чланке? Није ни то могуће. Ево преда мном је „Наше доба“, а у њему моји чланци, па бога ми мора да су српски новинари на Цетињу и у Задру врло чудновати, кад су у тим чланцима могли пронаћи што лепо по Русију и што би се косило са познатим „нашедобашким“ програмом. Ја нисам до душе ишао тако далеко, као мој друг по политичким начелима, као Јаша Игњатовић, али кад би истина било оно, што сам ја о Русији рекао, онда би и Бугари и сви други Словени имали потпуно право, кад би се одлучно противили руским намерама и тежњама.“ На послетку, зашто да г. Вукичевића, дипломату Германове странџице, не хвале „Српски Лист“ и „Глас Црногорца?“ Кад је Герман онако лепо дочекао даљску депутацију и доказао, како је до крајности учтив и врло образован, за што неби онда промене ради

народна гласила хвалила једног Германовог човека? „Глас Црногорца“ и „Српски Лист“ сигурно су се сетили оног дубровачког песника, који је свом клеветнику послао киту цвећа са поруком: „Ти мене клеветаш, а ја теби цвећа пиљем. Ко шта има, оно и даје,“ па као мисле, да на Германове грубости треба учтивошћу према једном његовом човеку одговорити.

То је све лепо и красно и ја против тога немам ништа, али се бојим, да такав поступак не буде узрок другим злим последицама. Јер могу наши други листови рећи, кад „Српски Лист“ и „Глас Црногорца“ тако узносе једног „нашедобашког“ јунака, за што не бисмо могли и ми доносити сличне ствари? И заиста, у најновијем броју дечијег листа „Голуба“ налазе се у рубрици „шале и досетке“ и такве ствари, које су најмање за децу и њихово „благодравље“, као што се не пристоји ни задарском ни цетињском листу, да хвале г. Вукичевића. Између оних ружних речи у „Голубу“ и хвале г. Вукичевићу не постоји до душе никакво сродство, ван ако не по мирису, по оном француском научењаку, који тврди, да се људи чак по мирису и заљубљују, али да и не постоји никакво сродство, ипак их је требао „Голуб“ избећи. Но те се речи нашем „Голубу“ зацело случајно омакле, а ја сам уверен, да ће у будуће потпуно одговорити свом имену, па ће бирати чиста зрна за своју „шалу и досетке.“

Дакле наш се сабор разишао. То није право ни „Нашем Добу“ ни „Српском Мароду“. Овом последњем жао је, што су у опште и пустили народне посланике, да слободно оду својим кућама. Требала их је власт све позатварати. За то и рече у својој превеликој тузи овако: „Ако је истина, да је безобразник Паја Јовановић рекао св. патријарху, да нема родољубља, а

ПОДЛИСТАК.

Пољупцоиспитатељ.

Хумореска од Боже.

(Свршетак.)

II.

Легнем у постељу и почнем размишљати о сезонтијевој ствари.

Сироме Сзонтије, неје знао граматiku по којој се женске склањају, а овамо се човек упустио у филологију, т. ј. у испитивање пољубаца; не знађаше све физичне силе пољубаца, атмосферу која их окружава, стреле које у себи сакривају и т. д. не знађаше да пољупци могу кад-кад експлодирати; не знађаше математику и геометрију, под којим угљом треба пољубити и какову стереометријску кеглу мора човек устима да направи; неје знао дефиницију љубави, а упустио се на лучину мора љубавнога, још није знао ни шта су женске, јер да је знао, не би се — заљубио.

Не знађаше, да су преваре женскиња непостижине, и да их је само један беседник уловити могао. Ево да вам кажем како је то било. Један фратар стојећи на предиконици, баца око на ону страну где су саме женскиње биле и рече:

„Сад ћемо видети, која женска душа пред Богом искрено ради и мисли. Свака она, која искрено љуби и љубав мисли до последњег часа одржати, нека дигне руку!“ На које све женске руке подизаше. Беседник даље настави: „Свети Арханђеле Михаило, који са ватреним мачем код рајских врата стојиш, сиђи се и отсеци све оне руке, које су лажно подигнуте!“ Женске мало по мало све спустише своје ручице.*)

То да је знао Сзонтија, зацело се не би заљубљивао. Но како ћемо га од те болести излечити. Знамо, да је љубави лек — венчање. Али прво треба експеримент с пољупцем добро да испадне. Аријадна је извела Тезеја из лабиринта, а наше Ари—јадне, све већма воде човека у лабиринат. Другојачије је било пре, у старо доба а другојачије је сад. Сада код нас сватови у тишини и без икакве ларме бивају, јер се ларма оставља за после сватова, т. ј. за брачни живот. Сватови код нас спадају у мрсна јела, јер су у пост забрањени; после мрсни сватова наступи пост. Муж обично седне у један буџак па зева, а жена у други, наравно муж зева за то, што је муж и жена једно и исто, а кад је човек сам, онда му је дуго време.

Тако ја размишљах, бог те пита о чему, док не дође

*) Знам и ја за тај случај. То је било близу Загреба у Бабиној Греди. Али из тога не смемо изводити последице за цео женски пол.

други један безобразник, неки Ђ. Цвејић из Вршца, да је викао: „Срам вас било!“ онда мислимо, да би могао и у Загребу и у Вршцу суд имати посла због јавне погрде, кад није учињена благовремена пријава таква у Ср. Карловцима.“ Да богме, „Српском Мароду“ би најбоље годило, да је власт позатварала све народне посланике, па да их је у Лепоглаву или у Илаву отерала на вечиту робију. Онда би му срце на месту било.

Међу тим, нису само народни посланици отишли из Карловаца, него је и Герман отпутовао — али не онако, како бисмо ми то желели, већ је отпутовао у Будимпешту бајаги на делегације, а у истини, да издејствује Тисину помоћ, да би се наша аутономија уништила.

Његова шетња увек је штетна по српски народ, а корисна би била само онда, кад би се из наше средине за увек одшетао.

Милисав.

У ш т и ц и.

До сад сам мислио, да се сабор сазива рад славица. А на нашем сабору се читало Тисино писмо. Па је после говорио комесар. За тим Герман. Онда су читали синодско мњење. А кад су хтели посланици своје да читају, затворили су сабор.

Синодско мњење гласи: „Синод не може имати мњење (но само наређења)*).

Кад се о неком каже: „Не може имати мњења,“ то значи на српски „не може мислити.“ Ух, да хоће ово тумач Соколовић мало оштрије да преведе.

*) Ово као да је нарочито удешавано за „Стармали“ (пр. слагача.)

један дечко и повуче ме тако нежно за рукав, да мал' што нисам изгубио равнотежу, и онако грациозно, пао на земљу.

„Шта је!“ продерем се што сам већма могао.

„Мо-мо-мо-лим го-го-сподине . . . замуца дете, јер се сирото тако уплашило да је сво дрктало, ја то приметим и запитам га лепо: „Шта ћеш, мали?“

„Посло ме господин учитељ, да одмах идете, јер ће те се задоцнити.“

„Добро, мали, одмах ћу доћи.“

Устанем, брзо се обучем, и упутим се колодвору. Из далека видим Созонтију где се нестрпљиво шеће. Очи су му гореле као бенгалска ватра, а лице светљаше му се као ракетла.

Поздравимо се. Ја му честитам на будућем пољубцу. Он је ћутао и само је приправљао уста, да што симетричнија буду.

„Ено је!“ викну лагано, да се чак на осам дужи чути могло.

И збиља Макрена је ишла. На руци је имала малу корпицу, а у другој држала је керче, да јој специфичну тежину да. Кад прође поред нас, Созонтији је тако срце кучало, као оно кад о великом петку калуђери лупају о даске. Мопс — тако се зваше керче — само је гледао на

* * *
Кад синод сам о себи вели, да он не може имати мњења, т. ј. мислити онда се не чудимо што рече, да нико није клиру раван.

* * *
Добро је, што на саборници нису искали и српску заставу. Јер би српска заставка усљед синодског мњења сигурно поцрвенила од стида, па би онда нека „српска браћа“ брзојавила у Пешту. На саборници је истакнута црвена заставка. Сабор хоће дакле револуцију.“

* * *
Чуде се неки, што је Герман баш за време призивања св. духа цркву „кречи.“ Та бог с вама људи, зар ви не видите, да Герман „кречи“ цркву непрестано.

* * *
Наше се делегације надају миру, ал се ипак спремају за „бој.“

* * *
У Босни шест пута толико троше на жандаре, као на просвету. Ал зар је Калаји крив, што је могао да оснује „Просвету“ за тако јефтине новце.

* * *
А да м Тиндор иште војводину. О брате А да ме само да ти не кажу: „Теби који се зовеш Адам, не можемо казати: — Ево.“

* * *
А ти им онда реци брате Адаме: Кад баш хоћете да сам човек и да не будем никад жена — бићу.

Созонтију, и режио, као да је знао „атентатску намеру његову.

Звоно завони, као знак за улазак. Свет се пењаше. Уђе и Макрена, ми за њом. Паравизну . . . Влак се крену . . .

Созонтија је седео до Макрене, између њи Мопс. Ја сам преко од њи седео и гледао два заљубљена створа. Смешао сам се гледајући Созонтија како је нестрпљив. Тек што сам се ја тако почео увесељавати, ал ми искуство рече: „Ти се наслађаваш смејом, а зар не знаш како је теби било кад си сам био у сличном положају!“ Одмах сам се окануо смеја, и озбиљан бејаш као кромпир.

Види се просек; на созонтијевом лицу видело се нестрпљење, врполио се, као ђак, вад мисли да ће га професор прозвати.

Већ смо стигли . . .

Тамно . . . тамније . . . са свим тамно.

Мир : . . тишина.

Па онда :

„Вау, вау!“

А за тим :

„Ајао!“

То је викнуо Созонтије; познао сам му глас.

Он сиромаш како хтеде Макрену да пољуби, притњечи ногу керичину, ова цикну и уједе га.

ković et Comp.

Ђира. Последњег дана саборског доведена је још једна компанија солдати у Карловце. На што је то било.

Спира. То је било ради Ђурковића. Њему је срамота било да остане сам у Карловцима, — а овако може стара „Преса“ донети вест, да је на мегдану остао Буџурковић et Comp.

Ђира. Ствари су се у Бугарској окренуле на боље. Кажу да ће сад добити што ни сневали несу.

Спира. А шта то?

Ђира. Но, добиће за господара азијатског принца од — Мингрелије. То за цело нису сневали.

П у с л и ц е,

џ. Пробали смо свашта. Па сад већ и то знамо, како е лепо кад српски сабор има Србина за комесара.

⊗ Кад се читао синодски одговор, владике су гледале у земљу. Земља се под њима није провалила — ал је пукла грдна провала између њих и народа.

⊙. Што су се посланици разишли, на то ће „Н. Доба“ рећи, да је то био луди ум. — Хајде нека га, само ако се призна да је синодски одговор био прелудиум.

⊕. „Да имате мрве родољубља, ви не би седели на овом месту“ — то је Герман добро чуо, али се у тај мах

Кад смо изишли на чистину видим да му је сва рука крвава

Изађосмо у М. Созонтија ме очајавајући грлио, и грозно је тужио. Ја сам га тешио, да ћу кад се вратимо казати кондуктеру, да веру у кавез метне, јер она више простора заузима него госа јој.

„Изгубио сам сав над!“

Ја му доказивах, да ни Колумбус није одмах пронашао Америку, већ после тешких путовања; казах му, како ни једна од већих експедиција није одмах пошла за руком. Најпосле сам му сву историју од створења света, па све до данас протумачио и примерима разјаснио, да је свуда препона било. Он ми рече, да сутра будем спреман, јер од сутра све зависи.

III.

Сунце је почело изилазити . . . Пола на четир изби на торњу м-ске цркве, ја и Созонтија журили смо се колдвору. Таман ми тамо а звонце зазвони, да је време уласку. Уђемо у онај вагон где беше Макрена, али више Моис није био тамо. Созонтија седне поред ње, а ја као обично преко.

Дође тунел. Тавно . . . мрак . . . цмок . . . понда: Фискац! (звук ђушке).

Већ се видело; Созонтију једва сам познао; изгледо је као набубрен пасуљ; образ му је био отекао. Он је са-

сетио Даља, на зато није ни умео ништа друго рећи, него: даље!

▽. Никома није већма жао што је овај сабор био тако кратка века, као Џи Зубу. Јер и он признаје да је патријаршески бермет много слађи него синодски одговор.

⊘. Сви знамо да је г. Павловић једногласно изабран у Панчеву за посланика. Сад „Панчевац“ прети, да ће г. Павловића позвати, да се изјасни, чији је он посланик, ове или оне стране? А то значи, кад није било при избору расцепна, нека га буде бар накнадно.

⊕. Српска влада измирује се — не са Бугарском — већ са њеним регентима, којима су дани избројани. — (Par simili gaudet.)

⊙. У Темишвару је изгорела фабрика пуна кратких цигара (штинкаторес). Једне немачке новине томе се дво-струко чуде. Прво се чуде, како су те цигаре могле изгорети, кад не могу горети. А друго се чуде како се није цео Темишвар угушио од смрада.

⊕. У 10 броју „Гласа Народа“ поручује поп Панта др-у Н. М. у С ово: „Ради, ма у ветар ради; ради ма ништа не ради!“ —

Овај мудри савет сигурно би поп Панта и нар. сабору дао.

⊕. Још нешто од поп Панте. „Допушта да се у његовом листу свештенство чува и с тога што је свештеник уредник тога листа. Јер, вели, каква би то тица била, која своје гвездо каља. (Поп Панта се и не сећа, како се баш овим речима у своје гвездо унередио.)

гнуо главу, а она мирно гледаше кроз прозор. Када смо стигли у Н. запитам Созонтију:

„Боле л' вас образ?“

„Образ ме не боли, него срце, што ме је ђушила она, коју ја волим као душу своју.

Још дан данас воли Созонтија Макрену, ал само никад више неје хтео да је пољуби.

* * *

Ова је прича пуна морала; може се из ње научити:

1. Да и најмршавија женска може имати већу јачину у десној руди, него која пунија.

2. Ко хоће у мраку да пољуби, треба да је при светлости већ пробу учинио.

3. Не треба никада пољубац пре да се краде, него што неје дотична о тој крађи извештена.

4. Да је судба и тамо ђушке приуговљала, где се човек и не нада.

5. Може се научити, како је човек луд кад ђуби, или како ђуби кад је луд.

6. (и последње) може се човек научити, да никад не треба за повереника узимати дописника стармаловог, јер тај све меће у „Стармали“.

У Сомбору 1886.

По туђој мисли.

Бука. Комесар Николић заборавао је био Тисино писмо у својој соби, па је из сабора шиљао, да му га донесу. Шта ли би боже мој било, да је то писмо однео случајно ветар кроз прозор?

Шука. — Или да га је изгризао

миш. . . .

Бука. Ех да га је изео миш. Ја мислим да би од тога сигурно — липсао.

+

Б а л а д а.

Тек се сумрак уватио
на дановом жарком лицу,
а девојче једно младо
заошину у шумицу.

Није брате, потрајало
неколико тек минута
а и момче указа се
са противне стране пута.

Девојчица чим га спази
на ма за ђбун један сави,
а кад момак то опази
и он право тамо нави.

Над шумицом небо с плави
али ди су оно двоје,
ако с нису мимоишли
сад заједно можда стоје,
и планове какве кроје.

Можда ј' момче притиснуло
к срцу своме своје благо, —
у осталом, шта ме с тиче,
нека раде што им драго.

Иже.

Чиме су частили посланике у Карловцима.

Комесар им је натр'о рена за оне кобасице,
које су остале у Пешти.

Герман им је скувао попару.

А арх. синод (састављен из силних испосника)
послужио их је папулом — и то римпацулом.

Анђелићева десница.

Анђелић зна колико је грехова починио својом десницом, па се боји да му се та рука не осуши или не укочи; зато радо прави гимнастику савијајући ту руку у лакатном зглавку. То чини и онда кад му дођу Белобрђани и замоле да им учини правду.

Кажу да ни један свињар ту гимнастику не уме тако вешто да покаже, као наименовани патријарх српски.

Г р е х о т а.

Ала је то грехота, што се овај сабор тако брзо разишао. Јер како су неки карловчани почели од посланика искати по 3—4—5 фор. за једну собу дневно. — то би Карловце могло дићи на такав европски глас, пред којим би Париз и Лондон побледио од стида и од зависти. — Али кад није суђено; сад ће бити собе и за 3 фор. месечно.

Како је деда Јова долазио на сабор?

Било је два дана пре отварања сабора. Још није стигао ни један посланик са стране, а деда Јова је већ приспео, и то пешке. Каже: „добро је увек доћи мало раније. Некако му згодно дошао овај сабор. Послове је посвршавао, кукуруз и шеницу је средио у кошеве, па још какву шеницу. Каже: „Да имамо ко што немамо човека за патријара, па да баба Јула умеси од овогодишње шенице погачу би му је однео, па нек се слади њоме. Ал овако шта ћеш; онај у Карловцима није заслужио да му народ носи понуде.“ Једино што је понео дењак сламе; кад види Германа баћиће за њим, да га не задеси зло.

Деда Јова отишао најпре у Карловце. Хо мај, од 1861. године, кад је деда Јова био да види благовештенски сабор, ништа се тамо није променуло. Чисто би се закleo, да је тамо још свака јаруга, сваки јендек. Само су канда куће мало постариле; гимназија се згурала; двор се мало накривио; попуцале по њему боре. Та није ни чудо, има од оно доба 25 година. Отишао деда Јова да види саборску дворану; кад тамо, нека жена брише патос, и чисти као да јој је о глави. „Добро је то,“ вели деда Јова, чистоте мора бити, ал народ не гледа само на чисте даске, него и на чисто срце. Ево ти десетак баба, па отиди тамо у двор и побриши оном господину душу.“

Ишао деда Јова по Карловци, па му додијало, те пређе мало у Шанац (Нови Сад.) Окрете се по овим улицама, па се некако нађе у уредништву „Заставе.“ „Хеј, хеј децо, нисам задовољан с вама. Нема „чиче“ па сте попустили. Од ове године живо пратим ваше новине, све гледам кад ће бити, а ви свега двапут тражили војводину.“ На ово неко од присутних само уздану.

„Е мој синко, не вреди хукати, него ишти, па ма те не било. Без војводине нема нам ништа, а неће бити ништа. Та о чему се ја молим богу и кад легнем и када устајем. Зар ви мислите да су мене једаред крјали. Ено пред прошле изборе долазио ми и солгабирив и натарош, да ме добију на њиову страну. Каже: време је да се манемо једаред левице. Но ја њима у брк: Док не добијемо војводину, не упуштамо се с вама у погодбу. Да знате: „фурт“ ћемо овако. Говори ми до душе баба Јула да могу настрадати, ал ја и ако нисам учио адвокацију, знам шта смем. Само су попу забранили да у цркви спомиње војводину, ал народу не смеју забранити, јер је то цар дао. Мој отац је видио ту писмену привилегију у Карловачкој „агтарници“ баш је царском руком написана.

WWW.UNILIB.RS
У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Него напишите у новине, нека посланици ишту од Германа да им покаже: чува ли он још ту привилегију, јер крста ми, због тога ћемо се још побити. (Деда Јова има сасвим право. Бог би га знао јели још сачуван оригинал привилегија.)

Кад је дошао дан отварања сабора, чуо деда Јова где свира војена музика песму: „Радо иде Србин у војнике.“ Он приђе једном официру који је стојао крај војника и запита га: „По лицу би ти судио, да си Србин. Крста ти, јеси ли то господине?“ „Јесам стари“ — рече официр. „Него ћу ти ко Србину и мом брату казати само две рече.“ И он проговори шапућући: „Заповедај дер тој твојој музици нек свира ону песму: „Где је српска Војводина? То је знаш да онако фино, у песми, подсетимо сабор, та ти већ знаш како ја мислим.“ „Не знамо ми то“ — рече официр смећећи се. „А бога ми нема лепше песме од оте, па макар је у Бечу писали,“ уздану деда Јова.

Као и сви други, љутио се и деда Јова кад виде где на саборници није истакнута српска застава. „Каква је то власт понаместала овде заставе, па да нема српске. Да су ми казали да немају српске заставе, ја би им донео те још какву. Има и две на моме тавану. Нами је у Бачкој забрањено сад да истичемо српске заставе, ал нам их хвала богу нису погорели као оно после буне мађарске банке. Тамо код мене на тавану чувам ја то. Све мислим преокренуће се време, а после показујем и унуцима. Нек не умру а да не виде.“

Но никад нећу заборавити деда Јову, кад се на сабору стаде читати молба сељака Адама Тинтора и другога, да се успостави српска војводина и да се пркви шкодљиве особе уклоне. „Е баш му вала,“ клицао је деда Јова. После те саборске седнице ухватио ме, па ми говорио: „Нисам ја знао, да је свакоме слободно пријавити сабору жељу. А ја би написао, па бих метио баш све онако како јесте. Него знаш шта. Пиши синку а ја ћу потписати. Ал онда да читате до краја, а не тек два реда, па доста. Треба ту навести крупно. Море знаш ли ти, да тог нашег Германа, девојке певају по рогљу. Та море и деца знају, виш, толишна деца знају, да није с њиме чисто и да га народ неће. О војводини да метнеш, да нам је тешко плаћати патријара и војводу. Ал нећемо да патријар буде војвода, као пре. Него да народ бира војводу, па тај нека буде патријар. Напослетку кад плаћамо толико хиљада господе, може проћи и један војвода, тек само нек нам га даду. И војводина нек буде што већа. А патријар ће онда друкчије свирати.“

Кад виде деда Јова Германа и спази његово хајдучко држање, он само ману руком. Е мој синко видим ја шта њему фали. Најео се, па побеснио. А ког сте му врага и дали три спајилука? Е мој брајко, лепо су свети оци удесили за калуђера седморо поста, пустињу и помало корења. А ви му дали три спајилука. Видиш ли ти како је то сад силовито?“

Кад се посланици после на познат начин разиђоше оде и деда Јова невесео кући. Шта ћемо сад деда Јово?“ питао сам. „Е сад чим стигнем кући,“ одмах ћу ја сочинити писмо Герману, па ће му га на-

ша општина послати. Нека зна да га непризнајемо. А писаћемо и влади. . . Море видићеш ти, да је јаче село од кмета, а сва села јача и од патријара. А то ми, ко што знаш, није ни патријар.“

Е па до виђења деда Јово! Даће бог, доћи ћеш ти још једаред на сабор, па ће онда боље бити. Народ је старији од свакога, ал ће опет зато преживити и прекужити — свакога.

+

Још је сад добро.

Што лармате, што тужите људи,
да Вам „порез“ чини грдну беду? . .
Почекај те! шта ће онда бити
док Вам једном *ваздух порежеду!* ???!

Др. Казбулбуц.

Карловачке цртице.

Чекали смо, па смо и дочекали отварање нашег српског црвеног сабора. Нас су пустили да чекамо, као веле, ти су већ научили чекати. Па што ми чекамо ни по јада, али што се допушта Герману, да ево већ толико година чека оно, што је давно и давно заслужио, то тако лако не разумемо. Ал' ко нам је крив, кад нећемо да видимо даље од носа.

Но манимо се тога, него прођимо се мало по Карловцима.

Ма да је било јутро о дану отварања сабора, у Карловцима је било све на ногама. Тек што смо стигли из Н. Сада, угледали смо силне војнике и музику. Знали смо зашто су војници ту а са музиком смо били начисто да има задаћу да неком одсвира. По улицама таласа се силан свет, а у двору се ужурбале куварице. Свугда се опајала живост, па ипак је била у близини једна лешина, која је ужасно заударала. Био је то онај, који је у очима народа давно мртав. Па поред свих санитарских наредба, држи се та, лешина у овом колеричном добу, да бужи ваздух. Е шта ће те кад неком и смрад мириши.

Отварање сабора се свршило, одговор на адресу се прочитао. Герман се слатко смејао што може свом народу и даље пркосити, а народ он — није клонуо, јер би грехота била малаксати, кад пред собом гледа — лешину.

Сутра дан био сам опет у Карловци. Седнице није било, па се упутим са једним послаником у шетњу. Он је велик цамбас, па ме позове у дворску штаду да видимо Германове коње. Уђемо унутра. Коња није било. Мој ме цамбас поче запиткивати, где могу бити коњи. Ја му, разуме се, нисам знао одговорити.

— „Аха знам већ“, повиче он. „Мора да су отишли у клубску седницу Герману.“

Хрђав виц, али тим више могућности у њему. Та Герман и не општи више са људима, па што неби тражио савета од коња, кад му ћуркови не помажу.

После наше шетње сели смо за ручак. Било је говора о свему, па и о Карловцима. Неко је приметно како се Карловци дижу и како су се променули. Један му је посланик одобравао нарочито што се тиче промене,

вели „види се знатна промена и у рачунима, које исплаћујемо гостионичару.“

У суботу је било седнице, те је и света било више. Галерије су биле пуне, па су често биле и немирне. Герман је дуго звонио да се умири слушалачка публика. Једно се мора признати, да је том приликом Герман врло лепо звонио, па за то има право онај брат Сремац, који ми је дошапнуо: „За зво на ра би био добар, за патријара нема ни изгледа.“ Па бога ми било би и по Германа боље да је звонар, бар би другима звонио, а овако ће као „патријар“ напоследку сам себи одзвонити.

После седнице, срелисмо дајску депутацију којој је Герман показао врата и одмерио нешто. Па лепо кад Герман и мерити зна. Само нека пази, да се и њему не одмери истом мером.

У поведељак је била најбурнија и последња седница. Герман је био црвен као паприка, па када му посланици нехтедеше дати одлуку, он прекине седнецу, па личи из седнице. Кад му је Паја Јовановић довикнуо „Да имате мрве родољубља и поштења неби седели овде,“ а Ђура Цвејић: „Срам: вас било!“ Герман је начинио таке кораке, е сам мислио да ће Герман у оној јарости отићи у недођин. Посланици нису требали викати „Напоље! Напоље!“ кад се он и онако брзо створио — напољу. Кам среће да се никад и не врати у саборницу, из које је као осрамоћена кукавица побегао. За њим неби зажалио нико па ни овај Ђурак, који се уписао у друштво црвене кресте.

Ив.

Има и оваких појета:

Мастило ми густо,
Не може да пише —
А песама било би
К'о из неба кише!

Шта ћу, боже, јако?
Певао бих, пис'о!
К'о за пакост: баш сада
Севнула ми мис'о!

„А ти доли мастилу
„Мало црна вина!“
Рече моја шалива,
Већ покојна стрива.

„Каква вина, стрива!
„Убила те тама!
„Волим капљу вина
„Нег ардов песама!“

Накрајнућин.

Бубнуотека.

„Сарајевски Лист“ у своме 132. броју јавља да у Сарајеву још влада крзамак (богиње), — но са повољним успехом.

Одговори уреднишва.

М. у Панчево. Случајно је изостало. А сад волемо што није изишло. Разабрали смо и видимо да није све тако како нам ви напарасте.

Кв—ћу. Пристајемо на то што рекосте — да ништа више не шаљете за „Стармали,“ док вам се не штампа оно дојакосње.

Снајипа. Вратићемо вам хумореску начичкану са нашим приметбама. На такав се посао тешко накаљујемо, — ал ваш саставак то заслужује.

Одговори Администрације.

Књижари Л. Брашована, Вршац. Ми сваком лист шаљемо чим из штампе изиђе, а не тек после 5—6 дана. „Стармали“ излази три пута месечно, а не стоји нигде да баш мора у означени дан изићи. Тек нико неће бити оштећен. Разне су околности криве те не може лист да веже своје излажење за извешан дан.

Новије књиге

припослате уредништву на приказ.

Удатба Беатрице. Роман од Хуга Конвеја. Преве Милан Петровић. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Н. Саду. 1887. Цена 10 новч.

Годишњак, велики српски народни илустровани календар за просту годину 1887. Година 36. Уређује А. Сандић Издање браће М. Поповића у Новом Саду. Цена је са уметнутим листовима за приход и расход 35 новчића.

Живот Венијамина франклина. (6. свеска књига за народ из задужб. П. Коњевића). Написао Андр. М. Матић гимн. професор, у Н. Саду штам. А. Пајевића. Цена 10 новч.

Слободијада. Епски спев у 10 пјесама владике Прпогорског Н. Петровића Његоша, издање срп. књижаре браће М. Поповића у Н. Саду 1886. Цена 70. новч.

Одговор „Заставином“ Рахметовићу. Написао Светоје. (Прештампано из „Јавора“). у Н. Саду 1886. Штампарија А. Пајевића.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1887. ГОДИНУ,

који је богато урешен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и досад што је доносио.

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1887. год. најбољи, најлепши и по томе најјефтинији српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим дојакосњим комисионарима, молећи их нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошљемо.

„Царић“ мали календар са сликама за 1887. изашао је из штампе и може се добити по 20 новч. На више дајемо га за 12 новч. комад.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У Н. САДУ

издавалац „Орла“ и „Царића.“

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

РЕД ШЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа
од 28. септембра

1886. до
до 18. октобра.

Из НОВОГ САДА у ТИТЕЛ у служби мешовитој:
уторником и петком не пре 7 сахати у вече.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН-ТИТЕЛ и на по-
тиске станице средом и недељом у 5 и по сахата
по подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН и БЕОГРАД сваки дан
у 5 и по сахата по подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ средом, петком и
недељом у 5 и по сахата по подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМЦЕШТУ сваки дан у
10% сахата пре подне.

У НОВОМ САДУ, 27. септембра 1886

ОДПРАВНИШТВО.

О Г Л А С И.

У савршених ШИВАЋИХ МАШИНА

најновијег Сингер-система са двостру-
ким швом, са најновијим моталом за конач,
машинским укупним прибором, елегантним по-
клопцем из ораховине, мозаиком урешеним
столом и са гаранциом од 6 год. шаљем са
безплатним паковањем са подужењем (per Nach-
nahme) за 35 фор. ил 78 дин.

Машине су са свог најновијег механизма
и са своје строге солидне и истрајне кон-
струкције до сад ненадмашене, и могу се
сваком пошт. потребачу савесно и најтоплије
препоручити.

Налози се обављају за готов новац ил
пошто се капара од 10 фор. ил 2 дук. пош-
том уручи, које ваља слати са читком адре-
сом на фабричара:
6—10

J. KARNER, representant: A. Radulowits
Wien, VII., Zieglergasse Nr. 41.

Трговачка кућа **Бернхарда Тихо у Брину**, Krautmarkt
за извоз, 18. бр.

ШИЉЕ СА ПЛАТОМ У НАТОЧ:

ЧОХЕ ЗА ГОСПОЂЕ чиста вуна, свакојаке боје по моди, 10 метера за читаву хаљину, 100 цм. ширине. == 8 фор. ==	НИГЕР-ЛОДЕН ЗА ЗИМУ, најновије и најтрајније за женске хаљине, 100 цм. широко. 10 метера 5 ф. 50 н.	ИНДИЈСКИ ФУЛ полак вуна, у свима могућим бојама, за потпуну хаљину, 100 цм. ширине. 10 метера 4 ф. 50 н.	ВУНЕНИ РИПС 60 цм. широк. 10 метера 3 ф. 40 н. КАШМИР полак вуна == 100 цм. широк. == 10 метера 4 фор.	ЦРНИ ТЕРНО 100 цм. широк, који је пре коштао 60 новч. да- јем док га траје 10 метера 4 ф. 50 н.
Поркет за хаљине красни десени за праће, у комадима од 10—11 метера, 60 цм. широки, за целу хаљину == 3 ф. 50 н. ==	Валерија-фланел полак вуна, најновији десени по мо- ди, најбоље за зимске хаљине, 60 цм. широко. 10 метера 4 фор.	ПЛАТНО КУЋЕВНО 1 кмд 4/4 широко 4 фор. 1 кмд 5/4 широко 5 фор. КИНГ-ТКАНИНА боља него платно од пре- ђе, 1 к. 30 рифи потпун == 5 фор. 80 новч. ==	ОКСФОРД за праће, најбоље ка- квоће, 1 к. 29 р. потпун == 4 фор. 50 новч. == КОНОФАС 1 к. љубичасти 4 ф. 80 н. 1 к. црвен . . . 5 ф. 20 н.	Гарнитура од рипса састојећа се из 2 крв. и 1 асталеког застирача == 4 фор. 50 новч. == 1 гарнитура од јуте 2 крв. и 1 аст. застирач == 3 фор. 50 новч. ==
ВУНЕНЕ МАТЕРИЈЕ ИЗ БРИНА ЗА ОДЕЛО. Палмерстон, харлајн, мандарин, за зимске капуте и огртаче, као и тифл, лоден, перувијан, доскин, у комадима за цело одело и капуте у половину цене.	ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ плетених марама за главу у свима бојама, 1 комад величине 6/4 1 ф. 70 н. Телови за госпе и јакне за жене 1 к. вел. сорте 2 ф. 30 н.	Извесна количина вунених марама за огртање за госпође, 9/4 дугачке, у свима простим бојама, као и десинираних, пре беше цена 4 фор. 50 новч., а сад је будзашто т. ј. == 2 форинта. == (7—20) == Препродавци добивају 5% рабата. ==		

Мустре и ценовници шиљу се бесплатно.